

**ЕТАП ПРЕПРОДАКШЕНУ У СТВОРЕННІ ВІДЕО
ТА ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО**

Онищенко Є.В., Кравцов М.І., Іванов І.І., Єфименко Д.Р.

e-mail: yevhenii.onyshchenko@nure.ua

Науковий керівник – ст.вик., Бобнів Р.О.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. МІРЕС
м. Харків, Україна

This article explores the critical role of pre-production in the video production process, with a particular focus on its impact on the subsequent video editing process. The study highlights the importance of storyboarding and shot size planning. Proper pre-production significantly reduces post-production time, minimizes errors, and ensures a coherent narrative structure. The relationship between visual planning and the effectiveness of nonlinear editing systems is discussed. The results show that careful pre-production is the foundation for creating high-quality digital content and expanding creative possibilities.

У сучасному світі виробництво відео є комплексним процесом, який потребує як досконалого володіння програмними засобами для обробки медіа, так і ретельного попереднього планування кінцевого матеріалу. Хоч основна частина відеомонтажу, компіляція матеріалів та їх обробка, і відбувається на етапі постпродакшену, якість, динаміка та цілісність кінцевого відео залежать саме від етапу препродакшену. На цій стадії автори продумують структуру відеопроєкту та створюють необхідні для монтажу матеріали, чим мінімізують кількість технічних та творчих проблем на пізніх етапах створення відео.

Одним із важливих етапів препродакшену є створення розкадрування – спрощеної графічної візуалізації послідовності кадрів кінцевого проєкту відповідно до затвердженого сценарію [1]. Розкадрування надає змогу знімальній групі та режисеру монтажу узгодити темп відео, крупності кадрів та переходи між сценами ще на ранньому етапі роботи, що попереджує непорозуміння у майбутньому. Наявність детального розкадрування слугуватиме дорожньою картою для всіх, хто залучений у процес створення конкретного відеоматеріалу. Часто на базі розкадрування також створюється чорновий відеоряд готового матеріалу – аніматик. Він є набором статичних зображень розміщених на таймлайні разом з чорною версією аудіосупроводу. Наявність узгодженого розкадрування або аніматика дозволяє оцінити динаміку оповіді ще до початку фізичних зйомок та мінімізувати кількість зайвого відеоматеріалу.

Невід'ємною складовою планування візуалу є чітке визначення крупностей планів відео. Розрізняють шість основних крупностей планів, від найближчого до найвіддаленішого [1]: деталь, крупний план, перший середній план, другий середній план, загальний план та дальній план. Важливо враховувати, що сусідні за крупністю, як і однакові, плани, не можна розташовувати на таймлайні один за одним - має пропускатися як мінімум один [2]. Наприклад, якщо поставити деталь одразу після крупного плану, це буде виглядати ніби об'єкт в кадрі просто смикнувся та сприйметься як технічний брак. Для склейки потрібно пропустити один план, для різкого переходу – декілька. Планування на етапі препродакшену правильного чергування планів різної крупності допоможе керувати увагою глядача та акцентувати її на важливих деталях.

Окрім раніше описаних процесів, на етапі препродакшену обирають необхідну техніку та планують просторову орієнтацію об'єктів у кадрі. Для планування положення об'єктів є певні правила: наприклад, правило 180 градусів [2], яке свідчить, що в сценах, де два персонажі спілкуються між собою, камера під час зйомки не повинна перетинати лінію взаємодії цих двох осіб. Персонаж 1 завжди залишається ліворуч, персонаж 2 – праворуч. Змінити положення персонажів на етапі постпродакшену практично неможливо, тому потрібно приділяти увагу подібним моментам ще до зйомок. Якщо камера почне знімати так, що персонажі поміняються місцями, це може заплутати глядача, але іноді правила порушують для досягнення унікальної задумки авторів.

Якісний препродакшен забезпечить ефективну комунікацію між усіма учасниками виробничого процесу. Виробництво відео - складна командна робота, кожному учаснику якої має бути зрозуміло як і що має виглядати у кадрі. Створення єдиної документації на етапі препродакшену дозволить мінімізувати суб'єктивне трактування творчого задуму авторів та надасть змогу кожному члену команди працювати без зайвих здогадок та необхідності постійних коригувань під час зйомок, що в контексті строків виконання роботи дуже важливо.

Ігнорування етапу препродакшену неминуче призводить до спроб врятувати відео на етапі постпродакшену. Режисеру монтажу може не вистачати відеоматеріалів, крупності можуть бути неправильно відзнятими, через що доведеться програмно масштабувати об'єкти у кадрі та погіршувати цим якість відео у конкретному моменті відео, що можна вважати технічним браком. Також відзнятий матеріал може виявитись занадто коротким і його доведеться уповільнювати, або взагалі шукати сторонні стокові матеріали, від чого може постраждати якість відео.

Отже, етап препродакшену є фундаментом майбутнього якісного проекту та є ключовим компонентом виробничого циклу без зайвих проблем. Ретельна проробка розкадрування або аніматика, продумування крупностей кадрів та дотримання правил під час планування зйомок позитивно позначатися на якості кінцевого відео. Грамотне планування проекту оптимізує роботу під час постпродакшену в середовищах нелінійного монтажу, таких як Adobe Premiere Pro, DaVinci Resolve чи Final Cut Pro [4, 5].

Список використаних джерел:

1. Katz S. D. Film Directing Shot by Shot: Visualizing from Concept to Screen. – Studio City: Michael Wiese Productions, 1991. – 366 p.
2. Bowen C. J. Grammar of the Edit. 4th ed. – New York: Routledge, 2017. – 326 p.
3. Murch W. In the Blink of an Eye: A Perspective on Film Editing. 2nd ed. – Los Angeles: Silman-James Press, 2001. – 146 p.
4. Adobe Premiere Pro User Guide [Electronic resource] // Adobe Inc. – Access mode: <https://helpx.adobe.com/premiere-pro/user-guide.html> – Accessed: (дата звернення 07.03.2026).
5. DaVinci Resolve Reference Manual [Electronic resource] // Blackmagic Design. – Access mode: <https://www.blackmagicdesign.com/support/> – Accessed: (дата звернення 07.03.2026).